

Kalotaszeg Reménye

„Várván a mi boldog reménységünket, a mi nagy Istenünk és üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének megjelenését.” (Titusz 2:13)

20. szám, 2017. december

Keresztény szellemiségű havilap

A sárospataki református templom (1835)

Figyelő

Katalánok

Nahát-nahát.

Mikor már olyan jól megvoltunk, mindenki az ő tál lencsésével...

Az Únió atyuskái haragszanak.

Amerikai nagybácsi is nagyon ráncolja a homlokát.

Meg a Csatornán túli, még elég jó erőben levő oroszán felől is figyelmeztető morgás hallszik.

És akinek szól, az is értse jól.

Például a kis velsziek. Edwárd király óta milyen szép csend van ugyebár a tartományban. Rég volt. Szépen rájuk hevertünk, ösz-szeszoktunk, mindenki elégedett.

Meg az észak-írek is. Meg ott fenn a skótok...

– Hé! Látjuk hogy nagyon figyeltek, de kár álmodozni.

De végre itt van egy szép példa is: a dél-tiroli osztrákok egyik vezető politikusa is (ezekre nagyon odafigyeltünk, lássuk mit szólnak hozzá) hűségesen elítélte a katalánokat, mert lám-lám, ők milyen

boldogok az olasz csizma szárában, és eszük ágában sincs másra gondolni... (Mert a baj, ugyebár akkor kezdődne, ha netalán a csizma sarka alá kerülnének.) (1)

(folytatás a 2. oldalon)

*A Kalotaszeg Reménye
minden kedves olvasójának
békés, boldog Újvesztendőt kíván, Isten áldásával.*

„Áldott legyen az Úr! Napról napra gondoskodik rólunk szabadításunk Istene!” (Zsoltár 68:20)

A felhőkbe burkolózott Vigyázó

(folytatás az 1. oldalról)

Na azért mondom.

Csak a Baszkföld hallgat. Azok már megkapták a magukét. Különben kellemetlen népség az, de ha nagyon akarják, folytatása következik.

No meg a szétdarabolt magyarok. Tudják ők miért. Régi bajkeverő nép, még a ruszlik

Figyelő

Katalánok

ellen is képesek voltak fellá-
zadni, amikor már mindenki
szépen beletörődött a sorsába,
és a nemzetközi sakktáblán az
összes „kicsit” betolták a maga
négyzetébe...

De ugye jól megjárták? Tőlünk
várták a segítséget... Haha...

Naív, hősöködő fajta. Semmit
sem értenek.

Na mindegy. Tehát:

Senkinek se tetszik ez az
egész....

Mert hát mit is akarnak azok a...
hogyan is hívják őket? Mennyien is
vannak?

Nem volt elég jó dolguk eddig?
Minden joguk megvolt, semmijük
se hiányzott.

Ja, hogy ezt inkább hagyjuk
hogy ők mondják meg...?

Nem kérem. Ezt mi mondjuk
meg. És Madrid.

És ha valakinek valami nem
tetszik, az most jól figyeljen: így
járnak azok, akik a torkuk köszö-
rülésén túl még követelőzni is
mernek...

Túl jól ment a sorotok? Na
majd mindjárt levesszük ezt a de-

Tartalom

Kalotaszeg Reménye

20. szám, 2017. december

Figyelő	1
Egészségünk	12
A hónap receptje	15
Üzenet Mákóból.....	16
A szeretet ünnepe.....	17
Karácsony (vers).....	25
Kalotaszegi Angolóra	27
Igemorzás.....	29
Hirdetések.....	31, 32

Nagy Britannia részei

mokratikus köntöst, és más nyelven beszélünk, de azt már nem fogjátok megköszönni...

Nálunkfele

Persze a mieink is megszólaltak. Mert hát ez nemzetközi ügy. Ez európai ügy. Ez családon belüli ügy.

Persze nekik sem tetszik az egész. Azaz a mi nagyobb testvéreinknek.

Ők jövőre ünneplik az Egyesülés óta eltelt évszázadot.

Amikor pontosan ezt csinálták. Többségben voltak, és kiszavazták magukat az ezerévesből. Ez vitathatatlan, jogos és dicső cselekedet volt.

Jó. Nem is vitatjuk.

De persze a nem a Konferencia idejére Párizsba szállított óhazai prostituáltakra, meg a mindenféle színpalak mögötti trükkökre értik...?

Carles Puidgemont menesztett katalán elnök és felesége, Marcela, 2017 októberében

– Jaj, persze hogy nem.
Mert az más volt. Nekünk volt hátterünk. Nekünk volt hova egyesülni. Lentről is, balról is.
De ezek egyedül és kevesen

vannak. Úgyhogy az ilyen ne sokat ugráljon.

– Jó. Kitűnő érvelés.

De most vegyük a szlovákokat: azok is jogosan tették?

Magyarország nemzetiségei a XX. század elején

Aigüestores és Sant Maurici Nemzeti Park, Katalónia

– Hát természetesen.
– Igen? De azok kihez egyesültek?

– Hát a csehekhez. Együtt a helyük, érezték hogy egy nép. Azaz szinte.

– Jó. És kilencven után? Mert akkor a cseh bátyuskától is kiszavták magukat.

– Az más, az az ő szuverén joguk. Az ősi földjükön minden nép

elidegeníthetetlen joga a demokratikus önrendelkezés, melybe más népnek nem lehet beleszólása.

– Ja. Na és a katalánok...? Nekik nincs ilyen ízé, joguk...?

– Na most már látom te semmit sem értesz. A katalánok, kérem szépen, az más. Azok kérem, ki volt mondva, lázadók, s a vezetőik meg az egész kormányuk

egyszerű bűnözők. Meg is kapják a jó kis adag éveiket.

Mert kérem szépen: másképpen nem lehet rendet tartani! Mi lenne az egész Európából, ha most mindenkinek mindenféle eszébe jutna?! Ősi jogok, meg önrendelkezés, meg miegymás?!

Banditák! Terroristák! Tekerőgők! Két kézzel szavazunk majd ellenük...! persze, ha a magasabb érdek – az óceánon túli, meg a brüsszeli is – úgy kívánja...

Jaj, de felment magával a vérnyomásom. Maga különben egy kellemetlen, gyanús alak.

Az ilyenek, mint maga, nem kellene nekünk az új Európába. Az új világrendbe.

**Dzsingisz mongol nagykán
(1162-1227)**

Csak idő kérdése, hogy a magukfajtajával... khmmm... ugye érti...?

Remélem, magába száll. Na, alászolgája... (2)

A határok meghuzigálása

Hát kérem, ezt úgy fejezte ki valaki, hogy a határokat mindig karddal húzták meg. Azaz a gyengébb pusztuljon. Vagy hajtsa meg a fejét és fizessen.

Ahogy a tömeggyilkosok nagymestere, Dzsingisz kán is mondta: Minden birodalom addig terjeszkedik, amíg egy nála erősebb útját nem állja.

Magyarvistai látkép

Jó, mi?

Ő tízmilliókat mészároltatott le. Csak úgy, mert nem ijedtek meg eléggé tőle az elejétől. A kedves unokája, Batu kán is elporoszkált errefele. Az aztán megmutatta...! A magyarság kétharmadát padlóra küldte. Vagy inkább az alá...

Hej, de kemény legény volt az.

Még jó hogy mindenk felett van Valaki, Aki könyörült rajtunk, bűnösökön.

A sakkjátszma vége

Minden sakkjátszmának van egy vége. Ennek is lesz.

Hogy melyiknek?

Hát kérem: a Történelem nagy játszmájának. Mégpedig mattal.

– És ugyan, ki kapja a mattot?

– Már késő van, és itt Kalotaszegen is közelednek az ünnepek, meg a szilveszteri mulatság. Ne rontsuk el a jókedvet.

Jó, nem is rontjuk.

De ha valaki kíváncsi rá, egy picit azért belelapozhatunk most a Könyvbe.

Hogy melyik könyvbe?

Hát az Üllőbe, amelyen már sok kalapács összetört.

A Lámpásba, mely ösvényünk világossága.

Készen vagytok?

Akkor hát indulás!

A mesélő Lámpás (mécses)

„Az én lábamnak szövétéke a te igéd, és ösvényemnek világossága.” (Zsoltár 119:105)

Egy: kié Erdély?

A kilencvenes években, amikor országunkban a nemzetieskedő jellegű pártok (úgy mint a PUNR meg a Vatra) jókora sikereket értek el, egy nap Borsaujfalunál stoppoltam Kolozsvár felé. Nem-sókára fel is vett egy férfi, és rövidesen beszédbe elegyedtünk.

Elmondtam, milyen féle könyveket terjeszték, és hamarosan a Bibliára és annak üzenetére került sor. Már a város pereméhez közeledtünk, amikor megtudta hogy magyar vagyok.

Az addigi barátságos légkör szinte megfagyni látszott – döb-bent csend következett, majd az illető hirtelen nekem szegezte a jól ismert kérdést:

Az erdélyi fejedelemség a XVI. században

Barikád Pesten, a XI. kerületben, 1956-ban

– Al cui e Ardealul...?! (Azaz: Kié Erdély?!)

– Megengedi-e hogy erre is a Bibliából válaszoljak?

– Rendben – felelte kíváncsi-gyanakvón.

Ekkor megközelítőleg a következő verseket idéztem:

„Mert enyém az erdőnek minden vadja, a barmok az ezernyi hegyeken. (...) mert enyém a világ és ennek mindene.” (Zsoltár 50:10, 12)

„Az Úré a föld, és annak teljessége, a föld kerekessége és annak lakosai.” (Zsoltár 24:1)

„... enyém a föld: csak jövővények és zsellérek vagytok ti nálam.” (3 Mózes 25:23)

– Isten teremtette az egész Földet, és minden az Övé. Erdély is Istené, Ő a mindannyiunk Atyja, és mi testvérek vagyunk. Ő pedig azt szeretné ha itt mint testvérek élnénk szeretetben.

Meglepődve hallgatta:

– Nahát, ilyet még soha sem hallottam!

Egészen megörvendett, és a feszült légkör felengedett. Kolozsváron, habár nem esett útjába, elvitt egészen az utcélmög, a Diákházhoz, és pénzt sem fogadott el.

Gondoltunk-e már arra, hogy függetlenül attól, hogy lakóterületünk jelenleg a budapesti, bukaresti, belgrádi, pozsonyi, vagy kijevi kormány fennhatósága alá tartozik, az igazi szabadság az Úrban való szabadság?

„Azért ha a Fiú megszabadít titeket, valósággal szabadok lesztek.” (János 8:36)

Ha Jézus népének tagjai, az Ő követői vagyunk, akkor Ő megszabadít minket a legnehezebb rabságból – a bűn rabságából.¹

Egyszer Jézus így szólt:

„Tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok: és nyugalmat találtok a ti lelkeiteknek.” (Máté 11:29)

Máshol pedig:

„Boldogok a szelídek, mert ők örökségül bírják a földet.” (Máté 5:5)

Hányszor volt már az, hogy hataloméhes vezetők felkorbácsolták nagy tömegekben a nemzeti büszkeséget, és a birtokolni áhított területek megszerzéséért a népeket egymásra uszították, borzalmas öldöklést okozva?

Pedig a mi példaképünk a szelíd és alázatos Megváltó, ki min-

den egyes emberért – bármilyen nyelvű vagy színű is legyen – a vérért adta, és végül úgyis minden újra az Övé lesz, és azon szelídeké, akik Vele együtt öröklük a menny és az újjáteremtett Föld csodálatos, örök birodalmát.

Ha szívünket átadjuk Neki, akkor valósággal boldogok leszünk.

Ha az egész családjunk megteszi ezt, akkor otthonunk – határoktól és rezsimektől függetlenül – a menny előszobájává válik.

Kettő: mit szeretne Isten Európa számára?

„És az egész emberi nemzetséget egy vérből teremtette, hogy lakozzanak a földnek egész színén, meghatározván eleve rendelt idejüket és lakásuknak határait. Hogy keressék az Urat, ha talán kitapogathatnák őt és megtalálhatnák, jóllehet bizony nincs messze egyikőnktől sem.” (Cselekedetek 17:26-27)

A Bábeltől szétszóródott, különböző nyelvű nemzetségeket Isten a következő évszázadok és évezredek folyamán elvezette mind a hat kontinensre (földrészre), fokozatosan benépesítve a Föld minden szegletét.

Ugyanakkor a sok háború és elnyomás - habár az embernek ajándékozott szabad akarat miatt megengedte azt -, sosem volt az Ő szándéka szerint.

Ő azt szeretné, ha az európai népek Őt keresnék, egymással békességben és testvériségben lakozva, mint ugyanazon Atyának egy vérből való gyermekei.

Az önzés és szeretetlenség vezet az erősebbet a gyengébb kiirtására, avagy másképpen való akadályozására, megsemmisítésére. Az Istentől kapott szeretet törvénye ez:

„Amit akartok azért hogy az emberek tiveletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek

azokkal: mert ez a törvény és a próféták." (Máté 7:12)

Helyezze magát mindig mindenki a másik helyébe: úgy, ahogy számára fontos a teljes önrendelkezési jog, az Isten alkotta anyanyelv használata, és a saját meggyőződés szerinti szabad vallásgyakorlás, azonképpen semmiképpen nem szabad másokat sem megakadályozni ebben.

Másrészről, ne feledjük: egy területet végül nem az a nép fog birtokolni, mely vérét ontotta érte, bármilyen gazdag múlttal is rendelkeznek, hanem amely bőven szaporodva, betölti azt.

Az élvhajhász, önző és büszke emberek számára a család és a gyermek, bármely felelősségteljes kötöttséggel együtt, már nem kívánatos.

Ekként fogyatkoznak és tűnnek el a süllyesztőben a szeretet Istenét és az Ő Igéjét elvető Európa hajdan híres nemzetei...

A megoldást már te is ismered, kedves olvasó:

Van, aki még napjainkban is szereti a nagy családot: angol házaspár hat gyerekével

„Bizony így szól az Úr (...): Engem keressetek, és éltek!” (Ámós 5:4)

„Én azért jöttem, hogy életök legyen, és bővülködjenek.” (János 10:10)

Mi lett volna, ha...

Mi lett volna, ha a XVI.-XVII. századi Erdély református fejedelmei és nemesurai nem csak a magyarok és szászok, hanem a románság minden falujába is kántortanítót helyeznek, már akkor

Geographical distribution of the languages of Switzerland (2000)

Svájc nyelvterületei: német, francia, olasz és rétoromán

megtanítva írni és olvasni e nép apraját és nagyját, és kezükbe adták volna az anyanyelvükre lefordított Bibliát?

Ha már akkor, a jobbágysorban és sötétségben tartott románságot felszabadítják?

Szinte biztos, hogy Erdély rövidesen Európa második Svájcává alakult volna,² ahol a három nemzet – a magyar, a szász, és a túlnyomóan reformátussá és evangélikussá vált románság – testvéri szeretetben, és békés együttműködésben élne még ma is, egy független, Isten által oltalmazott erdélyi szövetségben.

Ugyanakkor ma sem késő!

Ha gondjainkba, terheinkbe belefáradtunk, jöjjünk Őhozzá, népünk igazi Oltalmazójához – és ő nyugalmat ad a mi lelkünknek.

² Svájc lakosságának kb. 70 százaléka német, és főleg református vallású. Talán ez az egyik oka annak, hogy a svájci kantonok megőrizték függetlenségüket, és sem a túlnyomórészt evangélikus Németországnak, sem a majdnem teljesen katolikus Ausztriának nem váltak valamely tartományává.

Vegyük fel magunkra az Ő igáját – a törődő, szolgáló szeretetét – és imádkozzunk kevesbedő népünk megtéréséért, testi és lelki felvirágzásáért, nem feledkezve el a mellettünk, körülöttünk élő nemzetek üdvösségéről sem.

„Jöjjetek én hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterheltettek, és én megnyugosztalak titeket. Vegyétek fel magatokra az én igámat (...) Mert az én igám gyönyörűsége, és az én terhem könnyű.” (Máté 11:28-30)

Tehát...

Tehát: ki kapja majd a mattot a történelem nagy játszmájában?

Sajnos mindazok, akiknek a „doszára” nem lesz rendben.

„És látám a halottakat, nagyokat és kicsinyeket, állni az Isten előtt: és könyvek nyitattának meg, majd egy más könyv nyitatték meg, amely az életnek könyve: és megítéltetének a halottak azokból, amik

a könyvekbe voltak írva, az ő cselekedeteik szerint.”

„És nem megy abba be (vagyis az új Jeruzsálembe – 2.vers) semmi tisztátalan, sem aki utálatosságot és hazugságot cselekszik, hanem csak akik beirattak az élet könyvébe, amely a Bárányé.” (Jelenések 20:12, 21:27)

A Bárány élet-könyvébe jelenleg még folyik a bűnösök iratkozása – mégpedig ingyen, a Bárány vére érdeméért.

Kulcsoljuk hát össze ma a kezünket, és szólaljon meg ott a mennyei központban az ima-telefon: hogy ha majd elszuttogom erőtlén kérésemet, a Bárány feltarthassa a trón előtt értem átszegezett kezeit, és elmondhassa:

– Még egy megtérő bűnös hazaérkezett!

Legyen ez mindnyájunk boldog tapasztalata.

Az Ő kegyelméből. Ámen.

Jancsó Erik,
Szászfenes

Jegyzetek

(1) Luis Durnwalder, az 1918-ban Olaszországhoz csatolt Dél-Tirol¹ (ma a Trentino-Alto Adige Autonóm Tartomány északi fele) volt kormányzója (1989-2014 között) a katalán függetlenség kikiáltásáról úgy nyilatkozott, hogy ehelyett türelemre és tárgyalásokra kellett volna építeni Madriddal.

„... nekünk is sikerült egészen jó autonómiát elérnünk, és a katalánok is elérhették volna ezt, ha nem

¹ Dél-Tirol lakossága 518.000 fő, ennek 70 százaléka német (osztrák). Főváros: Bolzano (németül: Bozen)

Dél-Tiroli táj

viszik kenyértörésre az ügyet a madridi kormánnyal.”²

(2) A román külügyminisztérium a katalóniai eseményekre vonatkozó 2017 okt. 2-i állásfoglalásában beszámol arról, hogy a madridi kormány által betiltott, és kb. 700 sebesülttel járó október elsején megtartott katalóniai választásokon az 5,34 millió szavazatra jogosult személy részéről csak 2,26 millió (azaz kb. 43 százaléknyi) szavazat érkezett be, melyek 90 százaléka a függetlenség mellett foglalt állást.

Hozzátehetjük, hogy ez a 43 százalék valóban elég kevésnek tűnik. De ha holnap, ugyancsak Katalóniában, egy másik választást hirdetnének meg – most már a függetlenség ellen – és az utcára kimerészkedőket a helyi rendőri erőkkel vernék szét, az urnákat elkoboznák, és a kampány vezetőit bebörtönöznék: vajon hány százaléknyi szavazatot kapna Madrid?

Másrészt – és most figyeljünk! – a román külügyminisztérium többek között kijelenti:

MAE (Ministerul Afacerilor Externe) reiterează „poziția consecventă a României în favoarea

² Az MTI 2017 október 30. jelentése, az Ujszo.com honlapon.

Ahol a Magyarországot kiemelkedően büntető békediktátumot aláírták: a Párizs melletti Versailles Nagy-Trianon palotájának La Galerie des Cottes terme.

respectării dreptului internațional, care nu permite modificări teritoriale fără acordul statului implicat.”³

Azaz: A román külügyminisztérium megerősíti „Romániának a nemzetközi jog betartására vonatkozó változatlan álláspontját, mely szerint nincsen megengedve (semmilyen) területi módosítás **az érintett állam beleegyezése nélkül.**”

Na ez jó.

³ Comunicatul AGERPRES (Agenția Națională de Presă), din 2 oct. 2017: Poziția MAE referitoare la evenimentele din Catalonia: România reafirmă sprijinul pentru suveranitatea Spaniei.

Ez azt jelenti, hogy 1918-ban (és később, 1920-ban) a magyar állam elnéző mosollyal beleegyezett területe kétharmadának leválasztásába.

Avagy rosszul emlékszem...?

De ha ez nem így van, akkor meg a mi külügyminisztériumunk szerint a román, szlovák, szerb stb. határok nem legitimek...?

Tiszteljük és szeretjük minden nemzetbeli felebarátunkat, de ha valaki ország-világ előtt egy hivatalos véleményt fogalmaz meg, akkor azt jól gondolja át.

Megjegyzések

(agglomerációjában). A hivatalos nyelv a katalán, amely az okcitáni, azaz provanszál nyelv rokona. Ezen kívül ugyancsak hivatalos nyelv a spanyol és az említett okcitán is.

Katalóniában a katalán nyelvet csupán a lakosság 48 százaléka tartja saját nyelvének, ugyanakkor a lakosok 75 százaléka ismeri és beszéli azt. Kb. 7 millió katalán él Spanyolországban, főleg Katalóniában és Valenciában.

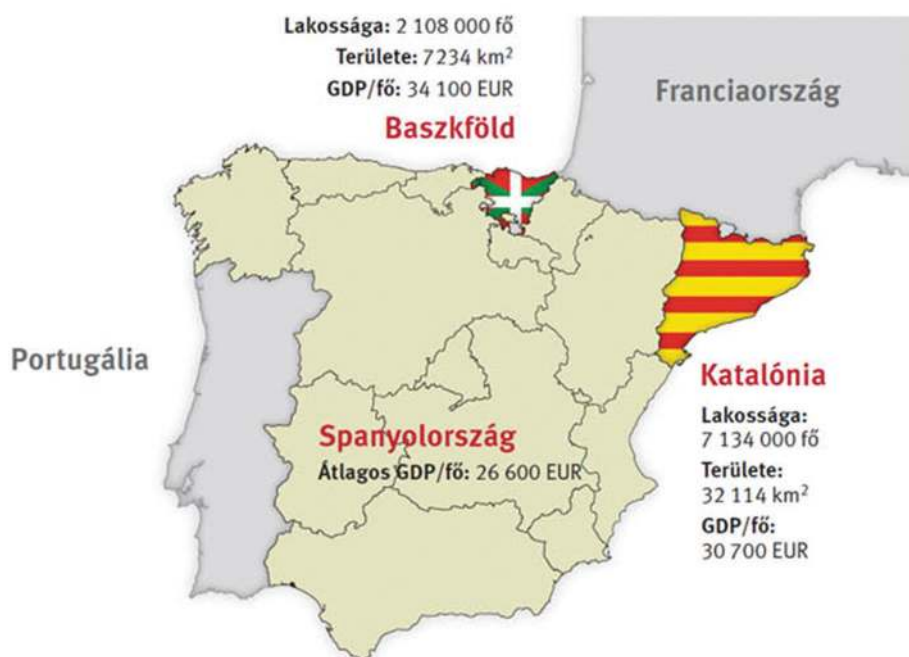
A katalán a spanyol Valencia tartományban, a Baleári-szigeteken és Andorrában is hivatalos nyelvként szolgál.

Katalónia területére az i.e. VI. században ibérek hatolnak be Afrika irányából. Az i.e. III. században (a mai Tunézia területéről érkező) púnok hódítják meg az országot, és a helyiek legendája szerint Hannibál apja, Hamilkar Barkasz hadvezér az, aki megalapítja az ókori Barcino

Katalónia

Katalónia területe Magyarország kb. egyharmadának felel meg, és Spanyolország északkeleti részén terül el. Északról a Pireneusok (és Franciaország meg Andorra) keletről pedig a Földközi-tenger határolja. Fővárosa Barcelona. Katalóniához tartoznak a turizmusukról híres Baleári-szigetek is.

Katalóniában 7,5 millió ember él, ebből 5 millióan Barcelonában és annak közvetlen környékén

Franco 1975-beli halálát követően Katalónia újra visszanyeri jogait, majd 1977-től a tartományban autonóm kormányzat alakul.

Ezután fokról-fokra felerősödnek a függetlenségre való törekvések.

2015 november 9-én a katalán parlament meghirdeti a függetlenedési folyamat beindítását, melynek végcélja egy új katalán köztársaság.

Néhány órára a 2017 október 27-én a barcelonai regionális parlament által kikiáltott függetlenségi nyilatkozatot követően, a spanyol szenátus megbízásából

települést a mai Barcelona helyén.

I.sz. 415-ben vizigótok foglalják el a területet, Athaulf király vezetésével, akik megalapítják e területen Gothalaniát, mely kilenc püspökséget foglal magába.

A két és fél évszázados gót uralomnak az arab hódítás vet véget:

Francisco Franco (1892-1975)
spanyol diktátor 1964-ben

718-tól e terület az Omajjád kalifátus részévé válik.

801-ben frankok törnek be észak felől, és eme terület a Frank Birodalom részévé, és a frank és muzulmán erők közötti ütközőzónává válik.

A IX. század végén Szörös Wilfred gót származású nemes megalapítja a barcelonai grófságot és az őt utána 1410-ig uralkodott Barcelonai uralkodóházat.

A legelső írott utalás e megyékre Katalóniaként, és ugyanígy a katalánokra, mint népcsoportra, a *Liber maiolichinus* olasz eposzból származik, 1120-ból.

1479-ben a spanyol uralkodóház Kasztíliahoz kapcsolja Katalóniát, de az megőrzi nyelvét és alkotmányát.

Az ezt követő évszázadokban Katalóniában több háború zajlik, spanyol uralom elleni lázadás (1640-52), melyet francia uralom követ, majd újra a spanyol, melytől a katalánok többé nem tudnak megszabadulni.

Katalónia a XIX. században erőteljes iparosodáson megy át. 1919-ben Európában legelőször itt törvényesítik a napi nyolc óras munkaidőt.

1939-75 között, a Franco diktatúra idején a katalán nyelv elveszíti hivatalos státusát. Betiltják a katalán jellegű intézményeket és a politikai pártokat, és 1953-ig kb. 4.000 katalánt végeznek ki.

Szörös Wilfred (Guifré el Pilós, meghalt 897-ben) gót nemesnek, a barcelonai grófság megalapítójának szobra

Mariano Rajoy spanyol miniszterelnök feloszlatta a katalán regionális parlamentet és kormányt.

Néhány napon belül a Legfelsőbb Spanyol Bíróság lázadás, zendüléssel és alkotmány-sértéssel vádolja meg a leváltott kormány tagjait, és elfogatóparancsot ad ki ellenük. Carles Puigdemont volt katalán elnök és négy másik kormánytársa Belgiumban kér

menedékjogot, másokat (nyolc személyt) otthon bebörtönöznek.

December 21-ére a spanyol kormány regionális parlamenti választásokat hirdetett meg Katalóniában.

A katalánok nem spanyolországi kisebbségnek, hanem saját szülőföldjén hosszú évszázadok óta élő, külön nemzetnek tartják magukat. A baszkokkal ellentétben, a függetlenség elérésére már évszázadok óta nem nyúltak erőszakhoz, hanem békés úton próbálják azt elérni.

Baszkföld

Baszkföld (baszk nyelven Euskadi) nagyobbik része Spanyolország északi részén fekszik, a Vizcayai öböl partján, míg kisebbik része három francia megyébe nyúlik át. A történelmi Baszkföld mérete kb. a történelmi Székelyföld területének (mely 13.000 km²-t tesz ki) vala-

Baszkföld hegyei

mivel több, mint másfélszerese: 20.660 km².

A mai spanyol autonóm baszk tartomány területe 7.200 km², népessége 2,16 millió. Főbb városai Bilbao, Vittoria (ez a tartományi székhely) és San Sebastian.

Ma kb. két millió baszk él Spanyolországban, és kb. 230.000 Franciaországban, de csupán egynegyedük-egyharmaduk beszél már baszkul. Történelmi fővárosuknak a spanyol Navarra tartományban fekvő Pamplonát tartják.

A kutatások mai állása szerint a baszk nyelvnek nincsenek rokonai. Eredete ismeretlen, és Európa egyetlen *izolált* nyelvét képviseli.

Franco diktatúrája alatt a baszk nyelvet és népet is elnyomás érte.

1958-ban megalakult a függetlenségért harcoló ETA¹ baszk nacionalista mozgalom. Ez később

több ágra szakadt, míg végül baloldali terrorszervezetté vált.

Az ETA számlájára számos, főleg a spanyol hivatalos szervek ellen irányuló erőszakos cselekedet – utcai verekedések, zsarolás, gyújtogatás, emberrablás, gyilkosság, bombamerénylet – írható az évtizedek folyamán, míg végül a lakosság nagyrésze, az erőszaktól megirtózva, teljesen elhatárolódott tőlük.

A szervezet 2011-ben bejelentette a fegyveres aktivitásnak végleges beszüntetését. 2017 áprilisában pedig 12 titkos franciaországi fegyverraktárak címét adták meg az ottani hatóságoknak.

Napjainkban kb. 400 ETA tagot őriznek spanyol és francia börtönökben. A baszk lakosságnak pedig egyes felmérések szerint csupán a 20 százaléka szeretné már a teljes függetlenséget. ■

¹ ETA – *Euskadi ta Askatasuna* (magyarul: Baszkföld és Szabadság)

Egészségünk: Fehérjeszegény-e a vegetáriánus étrend?

lenül olyan fehérjebevitelre van szükségünk, amely csak hús fogyasztása által valósítható meg; a vegetáriánusok pedig azzal védekeznek, hogy az ember szervezetének csak kevés fehérjére van szüksége.

Amint tudjuk, a politika világában mindig két tábor áll szemben egymással, amelyeket arra ösztönöznek, hogy a fontosnak tartott témákban ellenkező álláspontot foglaljanak el. Van, ami annyira nyilvánvaló, hogy senkinek eszébe sem jut tagadni – ilyenek a megkérdőjelezhetetlen igazságok.

Viszont gondoljunk arra is, hogy amint a nyilvánvaló tényeket sem tagadja senki, éppúgy sokszor a legveszélyesebb hazugságokat sem cáfolja egyik oldal sem! Ellenkezőleg, hallgatólagosan mindkét tábor fenntartja őket...

A tévtanítás, amivel mindenki egyetért

Valami hasonló történik a fehérjebevitellel kapcsolatban a vegetáriánus étrendnél. Létezik egy veszedelmes, téves elgondolás, amely szerint a vegetáriánus ét-

A hüvelyesek, magas fehérje-arányuk révén nagyon jól helyettesítik a húst

rend fehérjeszegény, sőt mi több, annak is kell lennie.

A húsevők a vegetáriánus étrend ellen fő érvként azt szokták felhozni, hogy izomtömegünk és izomerőnk fenntartásához feltét-

leg tehát húsevők és vegetáriánusok egyhangúlag arra utalnak, hogy a vegetáriánus étrend fehérjeszegény – ez pedig *nem igaz!*

Az elmúlt évtizedekben számtalan tanulmány mutatott rá a nyugati típusú életmód ártalmas hatásaira, és arra, hogy ennek az életmódnak a túlzott fehérjebevitel is veszélyes tényezője. Így született meg az a lehető leglogikusabb ajánlás, hogy a fehérjebevitelt csökkentsük – a *normális szintre*.

Az említett tanulmányok eredményeinek, illetve az ezekre visszavezethető ajánlásoknak a helytelen beállításából származott az az elgondolás, hogy a fehérjebevitelt minél jobban le kell csökkenteni – a *logikus érték alá*.

E tévtanítás elterjedésében nagy szerepet játszottak a vegetariánizmus irodalmát elárasztó okkultista eszmék is.

A kutatási eredmények helyes értelmezéséhez feltétlenül fi-

A bőséges húsfogyasztás miatt túl nagy lesz az állati fehérje bevitel, számos egyéb káros anyaggal együtt

gyelemben kell vennünk, hogy az illető tanulmányokban tulajdonképpen a túlzott állati eredetű fehérjebevitelről volt szó.

A fehérjeszükséglet mérhető

Egyes élelmiszerek fehérjetartalma jól ismert, hiszen már régen meghatározták azt. A fehérjebevitel tehát viszonylag pontosan kiszámítható.

Az emberi szervezet fehérjevesztései szintén kiszámíthatók. Az anyagcsere folyamán a fehérjék lebomlásából végső soron karbamid keletkezik. A karbamid a vizelettel távozik. A vizelet karbamid-tartalma mérhető, ennek értékéből pedig vissza lehet következtetni a szervezetben lebomlott fehérje mennyiségére. A széklettel távozó fehérje is mérhető. Kis mennyiségű fehérje távozik a szervezetből a bőr hámlásával, a körmök és a haj növekedésével is, ami szintén kiszámítható.

A bevitt és elveszített fehérje arányát különböző körülmények között megmérték. Az első ilyen jellegű méréseket még a XIX. században végezték. Az akkor, illetve később kapott adatok, a leírt jelenségek ma is ellenőrizhető tények.

Egy 70-75 kg-os felnőtt férfinál, aki nem végez különösebb fizikai erőfeszítést, a következők tapasztalhatók:

Energia- és fehérjebevitel hiányában (tehát, ha az alany semmit sem eszik, csupán vizet kap) napi 40 g fehérjét veszít. Ezt a mennyiséget „életteni fehérjeminimum”-nak nevezték el.

Ha az energia-bevitel biztosított, de fehérje-bevitel nincs (az alany pl. csak édes leveket, keményítőből készült főtt tésztát, stb. fogyaszt), a fehérjevesztés napi 25 g. Ez az „abszolút fehérjeminimum”.

Kajszibarack szárítása az északkelet-pakisztáni Hunzaföldön. Másrészt a hunzák, akik nagyon kevés hústerméket fogyasztanak, a kajszibarack magjából fogyasztásra használt illatos olajat préselnek.

Ha biztosított energia-bevitel mellett növelik a fehérje-bevitelt, a lebontott fehérje mennyisége is nő. A bevitt és a lebontott fehérje mennyisége 40 g-os bevitelnél lesz egyenlő (másképp fogalmazva: semleges nitrogénegyensúly valósul meg.) 40 g mennyiség alatt tehát a szervezet fehérjét veszít (pontosabban fogalmazva: a nitrogénegyensúly negatív), ami izomtömeg csökkenéshez, és bizonyos életműködések károsodásához vezet.

Mi okozta a félreértéseket?

Amint azt már említettük, a fennebb említett adatok rég ismert, sokszorosán megerősített nyert tények. Így hát nem igazak az ahhoz hasonló kijelentések, hogy „a szakértők egyre kisebb fehérjebevitelt ajánlanak.”

Erre a tévedésre alapozva egyesek „elébe vágják” a dolgoknak, és nagyon alacsony fehérje-

bevitelt ajánlanak abban a hitben, hogy egy-két éven belül amúgy is igazolni fogják őket a hivatalos szervezetek közleményei.

A fehérjebevitelre vonatkozó különböző – régebbi és újabb – ajánlások közötti különbségek többek között az alábbiakra vezethetők vissza:

1. A napi 40 g magas biológiai értékű fehérje 70-75 kg-os emberre, valamint könnyű fizikai erőfeszítésre vonatkozik. Ha az erőfeszítés nő, a fehérjeszükséglet is nőni fog. A fehérjeszükséglet természetesen energiaszázalékban is kifejezhető: az elhasznált energia 10-15%-a. Ez 1800 kalória leadása esetén 45-60 g, 3000 kalória esetén viszont már 75-100 g.

Egy egész kontinens, vagy akár a világ teljes lakossága számára adott táplálkozási ajánlások esetén a megadott értéknek a lakosság nagy része számára megfelelőnek kell lennie. Még ha például a WHO

Venus Williams amerikai tenisz bajnok (született 1980-ban) 2011 óta vegetáriánus

a fehérjeszükségletet minden életkor és különleges állapot esetére külön-külön meg is adja, egy laikus számára nem könnyű kiszámolni ebből a konkrét értékeket.

Így hát alacsonyabb szinteken egyes ajánlások már-már mindenki számára érvényes értéként jelennek meg, anélkül, hogy különbséget tennének a különböző emberkategóriák között – diáklánynak, kézi erővel kaszáló földművesnek, egész nap tévéző nyugdíjasnak azonos mennyiséget ajánlanak. Tudva azt, hogy ez óhatatlanul így lesz, nyilvánvaló, hogy a 40 g mennyiséget meg kell toldani valamennyivel. A kérdés az, hogy mennyivel? Azonban soha nem esett szó arról, hogy a fehérjebevitelt ez érték alá kellene csökkenteni.

Virender Sehwag indiai krikettbajnok is vegetáriánus

2. A különböző fehérjéknek különböző a biológiai értéke (ami az egyes aminosavak közötti különböző arálynak, valamint az eltérő emészthetőségnek köszönhető). A 40 grammnyi mennyiség tökéletes minőségű kell, hogy legyen, vagy a bevitt fehérje-

mennyiség meg kell, hogy feleljen 40 g ideális fehérjének. A búza fehérjéje például 50%-os biológiai értékű, ami azt jelenti, hogy ennek egy grammja 0,5 g ideális fehérjének felel meg. Eszerint, ha a fehérjebevitelt egyedül csak búzafehérjével kívánjuk megvalósítani, kétszeres mennyiségre, tehát 80 g-ra van szükség (ezt kb. 1 kg kenyér tartalmazza).

De más megoldás is létezik – a különböző fehérjék kiegészíthetik egymást, vagyis társításuk által a biológiai érték nőhet. Ha egy étkezésnél 3 rész rizst fogyasztunk 1 rész babbal, a két fehérje keverékének biológiai értéke, legalábbis elméletileg, 100% lesz. Azonban, ha a rizst nem ugyanazon a napon esszük, mint a babot, a biológiai érték csupán 50% marad, így a szükséges mennyiség a kétszeresére nő.

Ez a jelenség szintén megnehezíti a megfelelő mennyiség felbecsülését! Ki tudhatja ugyanis, hogy az egyes személyeknél hogyan valósul majd meg a fehérjék komplettálása, mikor ez

egyéni ízléstől, anyagi helyzetétől is függ? Szükséges hát egy újabb mennyiséget hozzáadni – de nehéz felbecsülni, hogy mennyit!

Régebben, amíg nem voltak ismertek a nagy állati fehérje-bevitel kockázatai, a növényi fehérjék komplettálására nagy fehérjetartalmú állati eredetű termékek bőséges fogyasztását ajánlották.

Ahogy fény derült az illető kockázatokra, a táplálkozási szervezetek változtattak ajánlásaikon, kevesebb állati fehérje bevitelt írtak elő. Azonban a növényi fehérjéknek semmilyen káros hatást nem tulajdonítanak.

A jól tervezett vegetáriánus étrend bőségesen fedezi az ajánlott fehérjemennyiséget

A WHO jelenleg egészséges felnőtteknek, könnyű fizikai erőfeszítés esetén testsúly-kilogrammonként 0,83 g fehérjebevitelt ajánl. 75 kg-os embernél ez 63 g fehérjét jelent.

Szintén 75 kg-os embernél, könnyű fizikai erőfeszítés esetén az energia-leadás napi 2400 kalória. Ha ezt az energia-bevitelt az alábbi módon valósítjuk meg: 500 g kenyér (1250 kcal, valamint 40 g fehérje), 100 g dióféle, olajos mag (kb. 530 kcal, 20 g fehérje), 250 g főtt hüvelyes (pl. bab – 280 kcal, 20 g fehérje), 500 g gyümölcs (200 kcal), 250 g zöldség (80 kcal), a fehérjebevitel 80 g lesz – szigorú vegetáriánus étrend esetén. Ez a mennyiség több, mint a WHO által ajánlott 63 g. A vegetáriánus étrend, amennyiben jól tervezett, nem fehérjeszegény, és nem is kell annak lennie.

Következtetés

Megfelelően tervezett étrend esetén, amennyiben betartjuk a

Ha babot eszünk kenyérrel, akkor a húshoz hasonló, teljes értékű fehérjét viszünk be

táplálkozási útmutatók ajánlásait, a fehérjebevitel megfelelő lesz. Az elégtelen fehérjebevitel veszélye csak akkor áll elő, ha a vegetáriánus nem eszik kenyeret és hüvelyeseket (ahogyan egyes okkult filozófiákra alapozó vegetáriánus irányzatok ajánlják), hanem kizárólag gyümölcsöt és zöldséget fogyaszt. Ne feledjük: a kenyér, illetve a (teljes kiőrlésű) gabonakészítmények és a hüvelyesek képezik az egészséges táplálkozás alapját.

Dr. Szócs Ottó,

orvos, dietetikus

Kérdéseikre szívesen válaszolok:
tel. 0742 050 677

A hónap receptje

Savanyú káposzta leves vegetáriánus kolbásszal

Egy kiló savanyú gyalult káposztát, egy-két marék rizzsel és két darab, apróra vágott vörshagymával főni teszünk annyi vízben, hogy jól ellepje. Két jó kanál lisztet serpenyőben szárazon arany színűre pirítunk, majd levéve a tűzről két-három kanál olajjal és két kiskanál őrölt paprikaporral összekeverjük és vízzel felöntjük. Amikor a rizs már megfőtt, a levesbe kavargatjuk. A lefőtt vizet pótoljuk.

Eközben másfél-két csomag (3-400 gramm) növényi kolbászt karikákra vágunk, és a karikákat egy serpenyőben kevés olajon mindkét oldalukon piros-ropogósra sütjük, és ezt is a levesbe dobjuk. Még egyszer felforrasztjuk, majd a

tűzről levéve, egy-két kanál vágott petrezselyemzöldet adunk hozzá, és ha kell, ízlés szerint káposztalével savanyítjuk.

Lefedve hagyjuk hűlni 10-15 percig. Nem túl zsíros tejfölt adhatunk hozzá.

Megjegyzés: vegetáriánus (növényi alapú) kolbász Kolozsváron a *Central* áruházban szemben levő *Naturland* boltban kapható. 200 g ára 6,80 lej (azaz 1 kg 34 lej).

Magyaros ízesítésű növényi kolbász

Üzenet Mákóból

Mákó nincs messze Vistától. De a szerető szívnek a legkisebb távolság is nagynak tűnik. Nem olyan rég a vistai származású Kovács Mónikánál jártam Mákóban, aki egy manapság egy-

re ritkább „hiánybetegségben” szenved: hiányoznak neki a kedves szülei. Tudom, hogy a szülők valódi értékére általában csak akkor ébredünk rá, ha már nincsenek, de Mónikánál ez nem így van: ő már most ki szeretné fejezni háláját és szeretetét irántuk, most, amíg ők ennek örvendeni tudnak.

Családunk története

Édesapám, Mátyás István 1943 január 3-án született Vistában. A katonaság után uránbányába került Aninára, és ott dolgozott 1990-ben történt nyugdíjazásáig. Édesanyámat, az ugyancsak vistai, 1951-ben született Szilágyi Erzsébetet – akit különben gyerekkorától fogva ismert – egy szabadságra hazajöve, 1970-ben vett el, és egy szál bőrönddel mentek el egy új otthon alapítani.

Először Aninán, majd később Oravicabányán kaptak lakást a bányavállalattól. Bátyám, Robi 1974-ben, míg én 1976-ban születtem. Mi már Oravicán nőttünk fel és ott jártunk a román nyelvű iskolába.

Édesanyám végig házaszszony maradt, és mivel a szinte teljesen román környezetben ő alig beszélte e nyelvet, ott a messze idegenben sokszor rettetes honvágy gyötörte. Emlékszem, sokszor annyira sírt és bánkódott, hogy édesapámnak ki kellett őt vinnie az állomásra, majd miután a vonat befutott, mégis együtt tértek vissza az otthonunkba.

Édesapám munkája nehéz volt, és habár akkoriban a bányászokat jól megfizették, az urán radioaktív sugárzása nagy veszélyt jelentett. Nemrég utánagondoltam: régi kollégái közül ma már senki sem él. Ezért is hálát adok az Úrnak, hogy könyörült rajta, rajtunk.

De ezek az évek is elteltek, és 1990-ben mindannyian hazajöttünk Vistába. Én 1992-ben konfirmáltam, majd 1993-ban férjhez mentem Mákóba, Kovács Andráshoz, és nemsokára egy fiunk született, Arnold. Bátyám jelenleg a szüleimmel lakik.

Édesapám azóta is aktív, építkezik,

szép kályhákat rak. Nemsokára, december 26-án, István napkor őt és minden Istvánt köszönteni fogunk. Legyen Isten áldása rajtuk!

Drága édesapám és édesanyám!

E sorok révén is szeretném megköszönni nektek a sok szeretetet és törődést, amelyben születésemtől fogva részem volt. Hálát adok Istennek, amiért ti vagytok a szüleim, és azért, hogy eddig megőrizt titeket. Kérem Őt, hogy ezentúl is sok egészséget, boldogságot és hosszú életet ajándékozzon nektek.

Sosem foglak elfeledni, és szeretném, ha minél több időt tölthetnénk együtt már itt e földön, hogy majd az örök életben soha többé el ne váljunk. Szívem mélyéből szeretlek titeket, és ha Isten

Édesapám és édesanyám Szinaján, 1973-ban

Konfirmációkor készült kép, a vistai templomkertben, 1992-ben.
Balról jobbra: édesapám, édesanyám, bátyám, én, keresztyám,
Szallós Erzsébet, fogadott lányuk, Annamária, és keresztyapám, Náni

megengedi, mindig mellettetek leszek.

„És ügyeljünk egymásra, a szeretetre és jó cselekedetekre való felbuzdulás végett.” (Zsidók 10:24)

„Szeretteim, szeressük egymást: mert a szeretet Istentől van, és mindaz, aki szeret, az Istentől született, és ismeri az Istent.” (1 János 4:7)

**Szerető lányotok,
Móni**

A szeretet ünnepe

Egy régi sláger sorai jutnak most eszembe:

„Ha elmúlik karácsony,
A szeretet lángja halványabban ég,
De ha vigyázunk rá nem alszik ki még. (...)

Három napig jók vagyunk,
Sőt emberségesek,
Istenem, hadd legyen
Egész évben ilyen a világ...!”¹

Vajon tudunk-e szeretni néhány napig akkor, ha egy éven át – azelőtt, és azután – nem voltunk és nem leszünk képesek erre?

Honnan jön a szeretet? Elő lehet-e „varázsolni” bizonyos „kellékek” – fenyőfa, díszek, ajándékok, ünnepi vacsora - segítségével?

A legfontosabb ünnep

Ma a keresztyén kultúra el sem képzelhető annak legfontosabb ünnepe, a karácsony nélkül. Még azok is, akik egész éven át nem sokat törődtek a vallással, most

talán elmennek a templomba, vagy legalább is otthon megülik (az ide illő szabályok szerint) ezt az ünnepet, próbálva elcsendesni, és még a széthullott családokban is valamennyire összeszereperni a porból az elveszett, de olyannyira áhított boldogság néhány még fellelhető szilánkját.

De utána rögtön következik az újévi mulatozó hangulat, majd a januári újramezdés szürkesége, és minden visszatér a régi mederbe.

A magányosok – akiknek senkijük sincs – ezen ünnepen érzik át legjobban állapotuk sivárságát. Amikor – legalábbis a karácsony estét övező mítosz szerint – „mindenki” a családi asztalok melege körül örvendezik, nekik csak az egész éven át amúgy is ott levő

A karácsony estéje: a keresztyének legmeghittebb ünnepe

Bőséges karácsonyi asztal

tévé, és esetleg a maguknak vásárolt ajándékok jutnak, a vázában árválkodó, két-három gömbbel feldíszített fenyőág előtt.

Másrészt a „szeretet” nagy ünnepét megelőző hajszában mindenki megpróbálja a végletekig kiaknázni anyagi lehetőségeit, miközben a legtöbben nem sokat gondolnak a náluk szegényebb, elhagyatottabb embertársaikra.

Pedig hát a tévében egynéhány ez alkalomhoz illő, tipiku-

san „karácsonyi” filmet is leve-títenek, melyben megpendítik a mások iránti szeretet meg az adakozás témáját, miközben a templomokban és a médiákban elhangzó prédikációk váltig hangsúlyozzák: el ne feledke-zünk a nagy ünneplés közepette a valódi ünnepeltről: a jászolban több mint kétezer éve megszüle-tett kisded Jézusról.

Csakhogy, ha jól tudom, szív-ből ünnepelni, neki örvideni

csak annak tudunk, akit igazán szeretünk.

Szeretjük-e mi Jézust?

Szereti ez a világ Jézust?

Íme mit mond erről az Úr Jézus:

„Ha engem szerettek, az én pa-rancsolataimat megtartsátok.” (Já-nos 14:15)

E világban, ahol terjed a bűn, és a Tízparancsolat áthágása egy-re természetesebb dologgá válik, az emberek élete fennen hirdeti azt, hogy nem szeretik Istent, sőt nem is ismerik őt:

„Aki ezt mondja: Ismerem őt, és az ő parancsolatait nem tartja meg, hazug az, és nincs meg abban az igazság.” (1 János 2:4)

Honnan ered a karácsony ünnepe?

– Természetesen a Bibliából – mondhatná valaki.

Valóban, a Biblia az, amely ta-núságot tesz arról, hogy Nagy Heródes idejében, annak halála előtt több mint egy évvel (ez kb. az időszámításunk előtti 5. esztendő-ben volt), *„megszületik vala Jézus a júdeai Bethlehembben...”* (Máté 2:1).

A probléma az, hogy maga az Úr, és az Újszövetség egyetlen író-ja sem parancsolja meg sehol azt, hogy az Ő születésnapját megün-nepeljük. Ha ez az ünnep létezett volna az apostoli időkben, akkor olvasnunk kellene arról, hogy a korai tanítványok ezt évről-évre megtartották. De ilyesmiről szó sem esik a Bibliában, és az Úr szü-letésének napját, sőt hónapját is homály fedi.

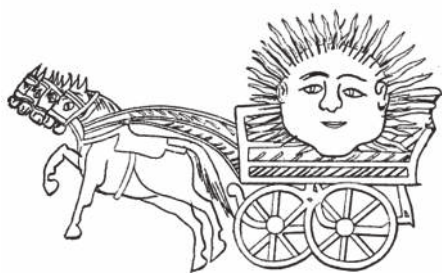
De hát akkor miért esik a karácsony éppen december 25-ére?

A római császárok korában, fő-leg a harmadik században elter-jedt a *Mithrász-kultusz*, mely egy pogány napisten volt. Őt később felváltotta a negyedik században

Karácsonyi betlehem-szobrok: a kis Jézus és szülei

a *Sol Invictus*, azaz a *Legyőzhetetlen Nap* kultusza. Ezeknek az évi ünnepe – azaz újbóli megszületésük napja – esett december 25-ére.

Korabeli Napisten ábrázolás

Ugyanakkor a császári korban a rómaiak a december 17-25 közötti időszakban tartották a *Szturnusz* istennek szentelt ünnepet, a *Szturnáliákat*. Ezeken a napokon a bálványistenek áldásáért könyörögtek, ünnepelték a fény győzelmét a sötétség fölött, az urak ajándékokat osztottak a szolgáltnak, és a házakat örökzöld borostyánnal díszítették.

A téli napforduló (december 21-én van a legrövidebb nappal és a leghosszabb éjszaka, majd ezután a nappal hosszabbodni kezd) körüli időszak számos régi pogány népnél adott alkalmat a meleget és termést biztosító *Napisten*, vagy a legerősebbnek tartott fő-isten-ség megünneplésére. Ekként az egyiptomiak *Oziriszt*, a germánok *Yule-t*, a rómaiak *Jupitert*, a legkorábban pedig a sumérok *Nimródot* ünnepelték.

A 3. századi római birodalomban a Mithrász napjának, majd később a *Dies Natalis Solis Invicti*-nek (A *Legyőzhetetlen Nap Születésnapjának*) nevezett december 25. kötelező ünnep volt. Valószínűleg ekkor próbáltak azzal védekezni az ünneplésre kényszerített keresztények, hogy a maguk körében Jézusra gondoltak, és őt ünnepelték e napon.

A Nagy Konstantin által 313-ban kiadott, és a keresztényüldözést le-

Milánó – az ókori Mediolanum. Itt adta ki Nagy Konstantin 313 június 13-án a keresztény vallást engedélyező mediolanumi rendeletet

záró mediolanumi rendeletet követően, a keresztények hivatalosan is bevezették Jézus Krisztus születésnapját, de ekkor még a január 6-ai *Vízkeresztnek*, az *Epifániának* a napját jelölték ki erre.

Azonban rövidesen, 325-ben, a Konstantin által összehívott első nikeai zsinaton az ünnepet

Másrészt, a Nap-imádattal függ össze a heti nyugalomnap eltolódása is: habár a Tízparancsolat negyedik parancsolata a hét hetedik napját, azaz a szombatot rendeli el pihenőnapként, a Napisten-imádó Nagy Konstantin rendelete nyomán – ki 321-ben a *Nap Tisztelet-re Méltó Napján* (mely a bibliai hét

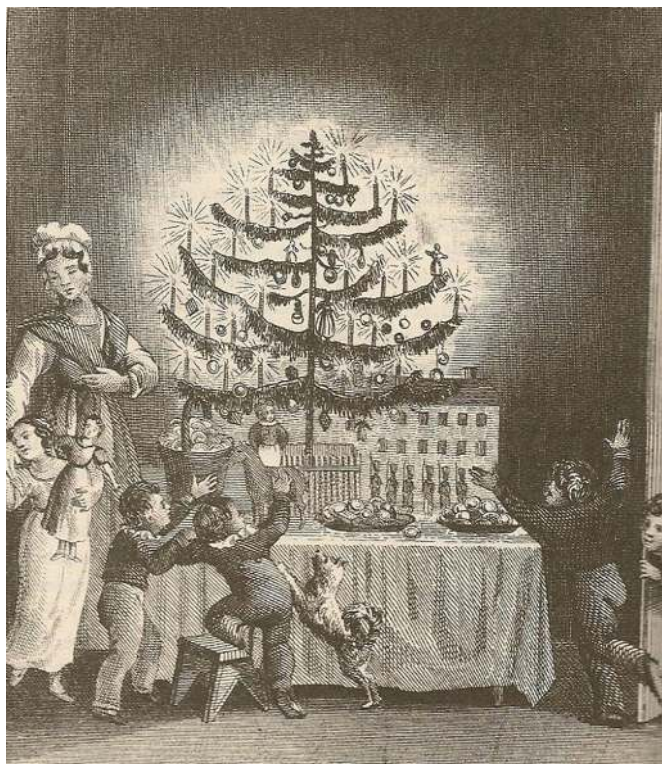

Konstantin császárt és a Legyőzhetetlen Napistént ábrázoló érme 315-ből

december 25-re helyezték át. Huszonöt évre rá, Róma akkori püspöke, I. Gyula hivatalosan is leszögezte ezt a dátumot, habár a teológusok ezt megelőzően számos vitában az év szinte minden napjára kimondták, hogy talán az lehetett az Úr születésnapja.

első napjára esett) az egész birodalomban (főleg városban) munkaszünetet parancsolt meg –, az ezt követő évtizedekben a szombatnapi nyugalom is lassan áttevődött a hét első napjára.

„A *Nap Tisztelet-re Méltó Napján* (*Venerabili Die Solis*) az előljárók

**A karácsonyfa első nyomtatott megjelenítése
(Hermann Bokum: *A Stranger's Gift*, 1836)**

és városlakók pihenjenek, és minden műhely zárva legyen.”² (Nagy Konstantin 321. évi rendelete)

Később a magyarok, akik a kereszténységet a XI. században vették fel, e napnak a *vásár-nap*, azaz *vasárnap* nevet adták.

A karácsonyfa eredete

De vajon mi köze lehet a kisdéd Jézusnak a csillogóan feldíszített fenyőfához?

A téli napforduló idején az örökzöldek tisztelete a már említett pogány népeknél – keltáknál, germánoknál, rómaiaknál, s ezenkívül az egyiptomiaknál is honos volt: örökzöld ágak, koszorúk, fagyöngy, borostyán, fenyő, pálma formájában. Ezek mindig a Nap, vagy a fény istenségének újjászületését jelképezték, a sötétség istenével vívott harcban. A fenyő tehát egy kereszténység előtti szimbólum, mely a pogány istennek halhatatlan voltára mutat rá.

² Borzsák István: *Római történeti Chrestomatia*, idézve a Wikipédián (*Nyugalomnap* szócikk)

A fenyőfa felállításáról és díszítéséről először a 16. századi Németországból létezik feljegyzés (a strasbourgi *Sebastian Brant* tollából), ahol valószínűleg a régi germán vallásból maradt fenn. Innen terjedt át később a külföldön levő, német lakosságú városokba (pl. Magyarországon is) és ezután az egész Európába, sőt, ma már szinte az egész világra.

Magyarországon a 19. század második felében

vált elterjedtté e szokás. A fát a németek kezdetben almával, dióval, ostyával, mézeskalács figurákkal díszítették. Az első gyertyákkal feldíszített fáról egy bizonyos *Liselotte* pfalzi grófnő tesz említést egy 1708-ban kelt levelében. A 19. században kezdtek megjelenni a ma is ismert csillogó díszek, gömbök, a facsúcsot ékesítő bethlehemi csillag és egyébek.

De hát nem örvend-e Isten annak, hogy földi gyermekei ezen szép ünneppel tisztelik meg Őt?

Ez a kérdés nagyon nehéz, mivel Isten az, aki legjobban szereti a gyermekeinket és ugyanígy minket is, és látja, mennyi érzelmet és energiát fektetünk bele e néhány napba.

Magam előtt látom, amint gyermekként türelmetlenül várom karácsony előestéjén a sötétedés pillanatát, amikor édesapámmal feldíszítettük az erkélyen már néhány napja ott várakozó fenyőt.

A fa alatt hagyott áhított játékaikban, a szép meséskönyvekben napokon át gyönyörködtem, miközben a lakást betöltötte a fenyő-, és az akkori időkben nehezen beszerezett finom ételek illata... De sajnos mindez az öröm mily hamar tovaszállt!

Tehát: ha valaki ezen ünnep ellen szólna ma, azt úgy tekintenék, mintha a gyermek legkedvesebb játékát próbálná elvenni, valamilyen kegyetlen indokkal.

Jó, de vajon mi az Ő véleménye?

Lássuk tehát, mit szól hozzá maga az Ünnepelet – az Ő Igéjében.

Az első elgondolkoztató igehelyet a Jelenések könyvében találjuk:

Régi német képeslap

„Hogy ha valaki ezekhez hozzá tesz, e könyvben megírt csapásokat veti Isten arra. És ha valaki elvesz e prófétálás könyvének beszédeiből, az Isten annak részét eltörli az élet könyvéből.” (22:18-19)

Valóban, e szavak elsősorban a Jelenések könyvének emberek általi kipótolása vagy megkárosítása ellen szólnak, azonban a Biblia minden könyve egyaránt Isten szava: miként merne ember hozzányúlni ahhoz?

Márpedig bizonyos értelemben éppen ezt tesszük akkor, amikor az Ő világos kérelmeit figyelmen kívül hagyjuk, míg ahhoz, amit Ő sosem parancsolt meg, teljes erőnkől ragaszkodunk.

Ne feledjük: az igazi, Istentől származó vallásnak csupán Isten Igéjén, és nem emberi hagyományokon kell alapulnia.

„Pedig hiába tisztelnék engem, ha oly tudományokat tanítanak, amelyek embereknek parancsolatai.” (Máté 15:9)

A nagy zsonglőr

Most pedig valamit meg kell értenünk.

Sátán jó pszichológus, s ugyanakkor mindenkori vágya az, hogy a Jézusnak kijáró imádatot maga felé irányítsa.

A negyven napos böjtben legyengült Megváltónak például e hatalmas, bukott angyal az ő csodatevő hatalmával bemutatta a világ országainak gazdagságát, és így szólt hozzá:

„Mindezeket néked adom, ha leborulva imádsz engem.” (Máté 4:9)

Ma is ezt teszi mindannyiunkkal, fűt-fát és boldogságot ígérve akkor, ha Isten Szava helyett őrá hallgatunk.

Ahol Jézus megkísértetett: Júdea pusztája

Évát és Ádámot annak idején hazug ígérekkel biztatta Teremtőjük iránti engedetlenségre:

„Bizony, nem haltok meg. (...) olyanok lesztek, mint az Isten...” (1 Mózes 3:4-5)

Az eredmény: szenvedésbe és bűnbe való süllyedés, majd a halál volt – már Kaintól és Ábeltől kezdve.

Jézus, mielőtt Atyjához visszament volna, a megmaradt tizen-

egyre és a többi tanítványára bízta a megkezdett hatalmas mű folytatását: az Ő szent jellemének és akaratának folt nélküli bemutatását.

De Sátán ezt nem akarta: ellenük uszította az üldöző hatalmakat, sőt bentről is munkálkodott, pártoskodást szítva és tévtanokat hintve el.

Ő mindig is úgy zsonglörködött, hogy az igazságot ha-

Karácsonyfák egy lengyelországi ferences templomban

zugsággal sikerüljön elkeverni, annyira, hogy a megtévesztett emberek végül teljesen tévútra vezette, Isten jellemét és az Ő kérelmeit hamis színbe mutatva be.

A csalás netovábbja

A Nagy Csáló pszichológiai remekműve az, hogy a becsapott áldozatok még csak nem is képzelik, hogy kakukktojás az, amit szívükben melengetnek.

Ezüst Sol Invictus (Legyőzhetetlen Nap) medalion. Róma, III. század

Az üldözést megszüntető, de ugyanakkor pogány hitű, és a Napisten-imádatot megerősítő Nagy Konstantinban az egyház vezetői természetes módon Isten eszközét látták. Ugyanakkor szereték volna az igaz Istenhez vonzani a bálványimádó tömegeket is.

Ezt pedig helytelenül – de a pogányoknak tetsző módon – a bibliai igazság kárára tették, remélve hogy ekképpen Krisztus követése a pogányok számára elfogadhatóbbá lesz. Később pedig a beáramló pogányok is magukkal hozták szokásaikat, felfogásukat.

Ekként jelent meg az egyházban számos pogány szokás – képek, szobrok, ereklyék imádata, a halottak és megholt szentek kultusza, a pogány mintájú pokol és mennyország, a halottak síron túli élete, a szerzetesrendek, a papi nőtlenség, a földi érdemek

általi üdvösség, az Újszövetségben ismeretlen, latin gyökerű papi hierarchia, no meg a keresztény köntösbe bújtatott pogány ünnepek.

Sajnos a december 25. is eme utóbbinak egy tipikus példája.

Ha jól meggondoljuk: hogyan helyeselhette Isten egy olyan ünnepet, amelynek gyökerei közvetlenül a Napistennek a Bibliában megtiltott imádatában erednek?

Először is az Úr kijelenti:

„Én, az Úr vagyok a te Istened. (...) Ne legyenek néked idegen istenek élőttem.” (2 Mózes 20:2-3)

Másodszor pedig Ő utálatosságnak nevezi a Nap és más égitestek imádatát:

„... és ímé az Úr templomának bejáratánál, a tornác és az oltár bejárata között vala mintegy huszonöt férfiú, kik hátokkal az Úr templomára, és orcájokkal keletre fordultak, s ezek kelet felé leborulva imádták a Napot. És monda nékem: Láttad-é embernek fia? Avagy kevés –e Júda házában ily utálatosságokat cselekedni, amelyeket itt cselekedtek?” (Ezékiel 8:16-17)

Máshol pedig:

„... kihányják majd Júda királyainak (...) és Jeruzsálem lakosainak csontjait az ő sírjaikból: és kiterítik azokat a Napra és a Holdra és az égnek minden serege elé, amelyeket szerettek, és amelyeket szolgáltak. (...) nem szedetnek össze, el sem temettetnek, ganéjjá lesznek a föld színén!” (Jeremiás 8:1-2)

Valaki erre rögtön azt válaszolhatja, és első pillantásra jogosan, hogy ő karácsonykor nem a Napistent, hanem Jézust imádja, vagy legalábbis ünnepli.

Jól van.

Egy példázat

Képzeld el azt, hogy általunk szeretett házastársunk elhagy minket, és valaki mással költözik össze. Azonban egy idő után megbánja, és visszatér hozzánk. Mi megbocsátunk neki, és előlőről kezdünk mindent. Csakhogy ő egy szokást hoz be: egy bizonyos dátumon, amelyhez nekünk semmi közünk, egy újfajta módon ünnepel, és örvendezik. Mikor rákérdezünk, azt válaszol-

A „bikaölő Mithrász”-t ábrázoló i.sz. I.századi római szobor

A heti szombat a mindent megalkotó Teremtő Jézus emlékünnepe

ja, hogy a születésünk napját ünnepli.

– De hát én nem is akkor születtem! – méltatlankodunk.

– Persze, tudom – válaszolja feleségünk (vagy férjünk) mosolyogva - de tudod, amíg a szeretőmmel laktam, ezen a napon volt az ő születésnapja, aminek megtartását ő megkövetelte, és ezek voltak a kedvenc ételei, és ilyen módon díszítettük ki olyankor a szobát. Úgy gondoltam, hogy ezentúl a te tiszteletedre teszem ezt...!

El tudnánk-e fogadni ezt a magyarázatot?

Lehet hogy ez a példa egy kicsit furcsának tűnik, de a keresztények sajnos éppen ezt teszik: a Tőle eltért, bálványimádásba süllyedt népeket Krisztus újra magához fogadta, de ők mégis a régi istenek tiszteletének maradványait ajánlják fel neki.

Másrészt számos esetben éppen azt, amit megparancsolt, szándékosan figyelmen kívül hagyják. Ilyen pl. a Tízparancsolat negyedik parancsolata:

„Megemlékezzél a szombatnapról, hogy megszenteljéd azt.” (2 Mózses 20:8)

A szeretet elfeledett napja

Isten évi ötvenkét, karácsonnyal felérő ünnepnapot határozott meg nekünk: a minden héten visszatérő szombatot.

Ez valóban a család ünnepe, ilyenkor hétről-hétre már péntek estétől megpihenhetünk, kitakarított lakásunkban díszes ünnepi asztalt teríthetünk, félretéve minden gondot, és hálákat adva a heti oltalomért és áldásokért. Ez az Ő szeretet-ünnepe, a magasztos Istentiszteletek és a békesség napja, amit Igéjében megparancsolt számunkra, és amelyet meg is indokol: az Ő Teremtő munkájának az emlékünnepe ez.

„Mert hat napon át teremté az Úr az eget és a földet, a tengert és mindent ami azokban van, a hetedik napon pedig megnyugovék. Azért megáldá az Úr a szombat napját és megszentelé azt.” (2 Mózses 20:11)

Íme az igazán áldott és szent ünnep, melyből Isten nem évi egyet adott, hogy annak letűnével azután tizenkét hónapon át szomorú sóvárgással várjuk a majd ugyancsak hamar elillanó, csillogó-villogó, de csak pillanatnyi varázsát.

Ő nem! Hanem Isten mara-dandó, állandó örömet akar ajándékozni nekünk: a nap mint nap Vele való lakozás boldogságát, melyben a heti szombatok a mérföldkövek, amelyeknek fogyása a menny rohamosan közeledő örök nyugalmának és felfoghatatlan boldogságának közeledtét jelzik, és ezeknek elő-ízét rejtik...

Ami pedig gyermekeinket illeti: számukra a plüss, műanyag és elektronikai játék-csodák értékét messze meghaladó ajándék az lenne, ha észrevennék azt, hogy a Krisztusba rejtett életű Apa és Anya – az év minden napján – teljes szívből szeretik egymást.

Gyermekeink számára a legfőbb – Isten által is óhajtott - ajándék az, ha láthatják: a szülők valóban szeretik egymást.

Nyújtsuk fel tehát Istenhez a valódi áldozatot: megújult, szerető szívünk áldozatát a hálaadás kelyhében.

És egy utolsó kérdés...

Jó, de mégis *mikor* kellene megemlékeznünk a jászolban fekvő kisdedről, azaz Jézus földi megszületéséről?

Először is, ne feledjük: a kisded Jézus már régen nem létezik, hanem Ő felnőtt, tanított, kereszthalált halt érettünk, majd dicsőséges testben feltámadva a mennybe ment, ahol az Atya trónja előtt közbenjár földi gyermekeiért, és nemsokára visszatér, mint ítélőbíró, Királyok Királya és Uraknak Ura.

Mi is, ha például házastársunk, vagy egyéb rokonunk születése napját szeretnénk megünnepelni, már nem a csecsemőkori fényképei előtt tesszük ezt, kisdedként tekintve rá, hanem az előttünk álló felnőtt emberként viszonyulunk hozzá.

Másképp: ha Isten jónak látta volna ezt a különleges ünnepet bevezetni, akkor ez Igéjébe lenne foglalva, meghatározva ugyanakkor a pontos dátumot is, ahelyett hogy nekünk kelljen össze-vissza találgatnunk, és végül az Általa utálatosnak tartott pogány bálványistenek kitalált születésnapjára tenni azt.

Valóban: lehetetlen az, hogy egy ilyen méretű ünnepet Isten egyrészt megkívánjon tőlünk, másrészt pedig a Bibliában sose parancsolja azt meg, sőt a Szentlélek által vezetett, első századi apostoli egyház tanítványainak se jusson eszébe ezt megtartani – hanem minden legitimitása csupán a harmadik-negyedik század pogány behatásaiból származzon...!

Ezért hát – mivel nincsen rá semmilyen pontos dátum, sem kifejezett bibliai parancs –, éppen úgy mint minden más, értünk meghozott csodálatos Isteni áldozatra, ezen fontos eseményre is életünk minden napján emlékezhetünk, bármikor prédikálva, énekelve róla, hálát adva érte, és nem csupán évente egyszer, december 25. körül.

Igen, mert Ő nem évi egy nap, hanem - lelki értelemben -

minden pillanatban velünk akar ülni az Általa nyújtott mennyei javak vacsoraasztalánál:

A Teremtő Isten emberi testben való megszületésnek csodájáról – ugyanúgy, mint az érettünk meghozott mérhetetlen áldozatáról – életünk minden napján emlékeznünk kell.

„Íme, én az ajtó előtt állok és zörgetek: ha valaki meghallja az én szót és megnyitja az ajtót, be-megyek ahhoz, és vele vacsorálok, és ő énvelem.” (Jelenések 3:20)

És ez az év bármelyik napjára igaz.

Fogadjuk hát be Őt, éljünk Ővele, járjunk Ővele, hogy így életünk minden egyes napja a szeretet nagy ünnepe lehessen, most és az örökkévalóságban is.

Az Ő kegyelme által. Ámen.

Jancsó Erik,
Szászfenes

Megjegyzések

A karácsony szó eredete

A nyelvészek körében többféle elmélet létezik:

1. *Szláv eredet*: a bolgár *kracsun* szóból, mely téli és nyári napfordulót jelent.

2. Az albán *karcun* szóból, mely rönköt, tuskót jelent, és a téli napfordulókor tartott máglyarakás pogány szokására utalhat.

3. Az ómagyar, fekete színt jelölő *karacs*-ból származó ugyan-csak régi *kerecseny* szavunkból, mivel karácsony idején volt a *kerecsenysólyom* (feketesólyom) röptetésének régi magyar szokása.

Jó, de akkor a román *Crăciun* szó honnan ered? (Forrás: Wikipédia)

A születésnapok: az ünnepelt ember

„Ez a te napod! Ma te vagy az ünnepelt!” – hangzik megannyiszor.

Az, hogy a bűnös embert ünnepelik a születése napján – amelyhez semmilyen érdeme nem fűződik – újból csak a Bibliában el nem rendelt, pogány szokás.

A dicsőség mindig csak Istené szabad legyen, Őneki kell lennie a mindenkor ünnepeltnek, hálát adva Neki az élet ajándékáért és szüntelen oltalmáért. A dicstelen ember megünneplése, bármilyen ürüggyel is történjék az, annak önfelmagasztalási vágyához vezet.

Különben a Bibliában csupán két születésnapról esik szó: az egyik a fáraó születésnapja volt József idejében, amikor az ünnep alkalmával a fősütő mestert felakasztatta, a másik pedig a Heródes Antipás születésnapja volt, amikor is Salomének az ittas társaság előtt bemutatott tánca következtében (a parázna és gonosz Heródiás kérésére), a király levágatta Keresztelő János fejét. (lásd: 1 Mózes 40:20-22, Máté 14:6-11)

A kedves olvasó szerint e kető közül melyik igerész bátorítja a keresztényeket e szokás bevezetésére?

Ugyanakkor, ha meg is emlékeznénk e napról, azt csak Isten

Salomé Keresztelő János fejével: Onorio Marinari olasz festőművész (1627-1715) 1680-ban készült festménye

dicsőítése révén tehetjük meg, és nem mi kellene az ajándékokat kapjuk, hanem ellenkezőleg: nekünk kell hálaadományokat adni Istennek, és adakozni a szűkölkö-

dőknek, az ószövetségi, Istennek bemutatott hálaáldozatok mintájára.

Jancsó Erik,
Szászfenes

Moldován Vilmos (1927-1989)

Karácsony

Odakint hull a hó.
Fehérlik a rét, az út, a tó.
Ülök a melegben egymagam,
Itt bent csend van, néma az ajkam.
Csak kályhában serceg a parázs...
Életed rövid tűz, elmúlás...

Siető léptek hallatszanak jégvirágos ablakom alatt,
Hová mennek oly kínos gyorsan
Az emberek mind izgatottan?
Tán haldoklónak visznek vigaszt,
Kinél egy sápadt asszony virraszt?
Vagy árváknak visznek ruhákat,
Kik jéghideg szobákban fáznak?
Vagy örömhírt a bús anyáknak,
Kik fiukra hiába várnak?

Nem! Ma Karácsony van!
Zord, hideg.

Bezárultak az önző szívek,
Minden mulatóhely ma tömött,
Emberek keresnek örömet.
Táncolnak és fennen vigadnak.
Ma születnek víg lakodalmak.
Pókhálóból álmokat szőnek,
Ma szeretnek, gyűlölnék, ölnek...
Álmos cigányok muzsikálnak,
S szívekben kelnek szörnyű vágyak.

Táncolnak, isznak, dorbézolnak,
Kik reggel még templomban voltak.
Halomra törnek az üvegek,
Nem baj, hogy Jézus megszületett.
Hisz nem ez a fontos azoknak,
Kik e napon léhán mulatnak.
Így fest ez a modern Karácsony:
Gyertyák égnek a fenyőfákon,
Gyomor, s érzelmek ünnepe ez,
Csaló külszin mindent elfedez.

Amint nézem ez őrületet,
Mely sok szívet hatalmába vett,
Előttem feltűnik egy alak:
Ruhájáról fények bomlanak,
Megismerem a drága Mestert,
S elébe hullok, mint egy gyermek.

Uram, lásd: megvet ez a világ,
Utadra nem szóródik virág.
Egyedül jársz havas tájakon
Arcodra ült néma fájdalom.
Tudom, hogy híveket keresel,
De meddig elláthatsz szemeddel
Csak zord, fagyos szíveket találsz,
Melyekben a hit csak talmi máz.

Hozzád már pásztorok nem vágnak,
Szent jelek utat már nem írnak.
Eltűnt a hű, vezérlő csillag,
S a pusztákon vándorok sírnak.
Öröm helyett bennünk kín terem,
Elveszett előlünk Betlehem.
S napkeletről nem jönnek bölcsek
Heródesek életedre törnek.

Uram! Tudom, hogy fáj minden szó,
A bűnökre nem hull fehér hó,
Néked ma kedves minden lélek,
A bűnösök ha hozzád térnek,
A szenvedők ha hívogatnak,
Zákeusok ha befogadnak.

Uram! Ha nincsen számodra hely,
Hol e zord időben áttelelj,
Ha nincsen e világban jászol,
Mert a szív, bűntől telve gyászol.
Ha téged sehol nem fogadnak,
S e téiben otthon nélkül hagynak,
Fogadd el szívemet szállásnak.

Ha a gazdagok ma megvetnek,
Lesz szívemben egy kis hely Neked!
Ha mulatozók nem ismernek,
S házaikból Téged kivernek,
Ha templomok be nem fogadnak
S követőid megtagadnak.
Szívemben mindig lesz hely Neked!
Hogy Te velem lakjál, s én Veled,
Hol fáradt fejedet lehajtsad,
S tanítani megnyissad ajkad.

Jézus, ma már ne is menj tovább!
Mert bágyadt és mámoros a világ.
A házakban fényszórók égnek
Ajándéktól nem látnak téged.
Maradj itt, töltsd velem az estét,
Könnyítsd a sorsom keresztjét,
S ha álmra hajtom a fejem,
Ó Jézusom, Te maradj velem.

Mert nincs szükségem nékem másra
Sem fényre, sem magasztalásra,
Sem mámorra, sem víg örmre
Csak Te legyél velem örökre.
Legyen szívem Számodra jászol,
S ez lesz az igazi Karácsony!

(Nagyvárad, 1950 decembere)

Kalotaszegi Angolóra

Az első lecke írásbeli házi feladatának a megoldásai:

3). a). Henry/New York

He is Henry. Where is he from? He is from New York.

b). Linda/Sydney

She is Linda. Where is she from?

She is from Sydney.

c). Joost/Utrecht

He is Joost. Where is he from? He is from Utrecht.

d). Erika/München

She is Erika. Where is she from?

She is from München.

4). Fordítás/Translation/Tránszléjsän

Lehetséges változat:

Hello! I am George. I am from Körösfő. She is my wife, Cathy. He is my son, Arnold, and she is my daughter, Timea.

George /Dzsórdzs/György

Cathy/ Ketí /Kati

Thank you very much! / *θenk jú ueri mács!*/Köszönjük szépen! (Azaz, szó szerint: Köszönöm neked (nektek) nagyon sokat).

Lesson two /Lesszän tú/ Második lecke

– Oh, hello! Please come in!

– Thank you!

János bemutatja őket egymásnak:

– She is my wife, Helen...

– Oh, how do you do!

– And they are our guests, Peter, Mary, David and Ann... (Sorra kezek fognak.)

– How do you do!

– Nice to meet you, Helen!

– Please, take a seat!

– Thank you!

– A cup of tea?

– Yes, please.

– With sugar?

– No, thanks.

– With lemon and honey?

– Oh, yes, please!

– A cookie? David...?

– Thank you.

– Ann...?

– No, thanks.

Äu, helläu! Plíz kám in! θenk jú!

Sj iz máj uájf, Helän... Äu, hau du jú dú!

End őěj ár áuär gesztsz, Pítär, Meri, Déjvid end Enn...

Háu du jú dú! Nájsz tu mít jú, Helän!

Plíz téjk ä szít!

θenk jú! Ä káp av tí?

Jesz, plíz. Uiđ sjugär? Näu, θenksz. Uiđ lemän end háni? Äu, jesz, plíz! Ä kúki? Déjvid...? θenk jú. Enn...? Näu, θenksz.

Ó, helló! Kérem, jöjjenek be! Köszönjük!

Ez (Ő) az én feleségem, Ilona... (Lefordíthatatlan: bemutatkozáskor használt kifejezés)¹ És ők a mi vendégeink, Péter, Mária, Dávid és Anna...

Szó szerint: Szép, hogy találkoztunk (megismertük) Ilona! Kérem, foglaljanak helyet! (Szó szerint: Kérem, vegyenek egy ülőhelyet). Köszönjük! Egy csésze teát? (Szó szerint: Egy csésze tea?) Igen, kérem. Cukorral? Nem, köszönöm. Citrommal és mézzel? Ó, igen kérem! Egy süteményt? Dávid...? Köszönöm. Anna...? Nem, köszönöm.

¹ Nem tévesztendő össze a: How are you? / *Háu ár jú?* / Hogy vagy? – kifejezéssel.

Így kínálják a teát Marokkóban

Megjegyzés

Két új angol hangot vezettünk be az angol kiejtés leírásába:

θ: a t és az sz közötti hang, azaz egy tompább sz, mint például a:

Thank you / *θenk jú* / Köszönöm;

Thanks / *θenksz* / Kösz;

Three / *θrí* / Három – szavakban.

És a **đ**: a d és a z közötti hang, azaz egy elnyelt, zé-be átmenő *dé*-t próbálunk kiejteni, mint például a:

They / *đei* / Ők, és a

With / *Uiđ* / -val, -vel szavakban.

Sydney, Ausztrália

Gyakorlatok

1). Olvassuk el az angol szöveget két-háromszor, a magyar kiejtés segítségével.

2). Takarjuk le a magyar kiejtést, és olvassuk el az angol szöveget. Próbáljuk meg még egyszer.

3). Olvassuk el újból két-háromszor, a magyar nyelvű fordítással együtt.

4). Most pedig írjuk be, a szöveg magyar fordítása segítségével, az alábbi angol szavak magyar megfelelőjét:

Például: Kérem: *Please*

Köszönöm:

(az) én feleségem:

Ők:

(a)mi vendégeink:

Foglalj(anak) helyet:

Egy csésze tea:

Igen, kérem:

Cukorral:

Citrommal:

Mézzel:

Sütemény:

Nem, köszönöm:

5). Olvassuk el újból az angol szöveget a magyar fordítással együtt.

6). Takarjuk le az angol szöveget, és a magyar fordítást olvasva, próbáljuk sorban visszamondani az angol mondatokat.

7). A családtagjaink vagy barátaink segítségével köszöntsük egymást, mutatkozzunk be egymásnak, tessékelyük be és kínáljuk helyet, teával, süteménnyel egymást.

Válaszoljunk az *Ó, köszönöm!* (Oh, thank you!), *Igen, kérem.* (Yes, please) és a *Nem, köszönöm.* (No, thanks) kifejezésekkel.

Megjegyzés: az angol udvariasság megkívánja, hogy sose válaszoljunk pusztán úgy, hogy *Yes* vagy *No*, hanem így: *Yes, please* és *No, thanks* (a *Yes* és a *No* után mindig vesszőt kell tenni).

Figyelem!

my wife – my husband: az én feleségem – az én férjem

wife – husband (*uájf – házband*)

my/our son: az én/a mi fiunk

my/our daughter: az én/a mi lányunk

son – daughter (*szán – dótär*)

my/our guests: az én/a mi vendégeink.

my – our (*máj – áuär*)

guest – guests (*geszt – gesztisz*): vendég – ven-

dégek

He is my son. Ő az én fiam.

She is my daughter. Ő az én lányom.

They are our children. Ők a mi gyermekeink.

child – children (*csájld – csildrän*): gyermek – gyermekek

They are our guests. Ők a mi vendégeink.

I am

One – 1 (*uán*)

You are

Two – 2 (*tú*)

He is

Three – 3 (*θrí*)

She is

Four – 4 (*fór*)

They are

Five – 5 (*fáiv*)

Six – 6 (*sziksz*)

Clyde vízesés, Skócia

Homework

◆ **Fordítsuk le angol nyelvre!** (Translate it into English!)

- 1). – Ó, helló Kati!
- Helló, Ilona! Kérlek gyere be!
- Köszönöm.
- Kérlek foglalj helyet. Egy csésze teát?
- Ó, igen kérem.
- Mézzel?
- Igen, kérek.
- Egy sütit?

– Nem, köszönöm.

2). Ők a mi gyermekeink, Jimmy és Ethel.

3). Ők az én vendégeim, Péter és Mária.

4). Ő az mi fiunk, Dávid.

5). Ő a mi lányunk, Anna.

6). Ő az én feleségem, Linda.

Köszönjük a türelmüket!

És végül, tanuljunk meg egy igét a Bibliából:

„God is love.” /Gad iz láv./ Isten szeretet. (1 John 4:16 - Färszt Dzsan fór sziksztín)

Good Bye! /Gud báj! / Viszontlátásra!

Igemorzsa

Isten szeretete és a nélkülözhetetlen megbocsátás (1. rész)

Leckék a szeretet himnuszából

„A szeretet hosszútűrő, kegyes (...) mindent elfedez...” (1 Korintus 13:4,7)

A szerető megbocsátás az a felejthetetlen téma, melyet egy teljes örökkévalóságon át csodálni és tanulmányozni fognak mindazok, akik bejutnak a mennyek országába.

A megbocsátás Jézustól ered, és földi életével példázta azt. Mennyi szenvedést, fáradtságot, ellene irányuló gyűlöletet, megannyi testi-lelki gyötrelmet kellett elviselnie érettünk! Szüntelen imádkozva, sokszor az éjjeleit is imában töltve a rosszat jóval, a gonoszsgot szeretettel győzte le.

A szeretet nem tud teljességre jutni a megbocsátás nélkül, mely a megbékülés feltétele. Isten szeretetének teljességét, az igazi Istenképet, mi, bukott emberek nem érthetjük meg.

Ennek ellenére a Biblia bemutatja Isten csodálatos lényét, mely a minden értelmet felülhaladó szeretetben fejeződik ki.

Az Isteni szeretet himnusza

1 Korintus 13-ban, a szeretet himnuszában található meg e szeretet legnemesebb jellemvonásai:

„A szeretet (...) nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a gonoszt, nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal, mindent elfedez, mindent hiszen, min-

dent remél, mindent eltűr. A szeretet soha el nem fogy. (...) Most azért megmarad a hit, remény, szeretet, e három: ezek között pedig legnagyobb a szeretet.” (5-8 és 13 versek)

Vegyük hát észre mi is a szeretet gyakorlati lényege.

A szeretet himnuszának kulcsszavai

A **nem** szóval jelöli az Írás azt, hogy a szeretet tapintatos, elővi-

A nádasdaróci harangláb

gyázatos, kerüli az eltávolodást, sértést, haragot és gonoszt, a hamisságot, megvetést és gyűlöletet.

Egyszóval: mindent megtesz azért, hogy az embertárral való viszony harmonikus és fenntartható maradjon, a szeretet légkörében és az igazság keretein belül.

A **mindent** szóval pedig azt sugallja a Biblia, hogy a szeretet kész cselekedni, egyeztetni, ha kell, sok dolgot elefeledni, eltűr-

szetete által megújul, és megszentelődik a Szentlélek munkája nyomán.

Egy ilyen szívben Krisztus lakozik, benne Ő az Úr, Ő a vezető. Az ilyen szív telve van Isten ismeretével, és ugyanígy menyeyei kijelentés, önvizsgálat, bűnbocsánat és a jó cselekvéséhez szükséges erő található benne.. Vágyakozik az Isten által kitűzött mérték elérésére, a szeretetben való életmódra.

ta árán Isten felkínálja nekünk a megbékélést:

„... örökkévaló szeretettel szerettelek téged, azért terjesztettem reád az én irgalmasságomat.” (Jeremiás 1:3)

Csak így, az Ő irgalmas szeretete által ajándékozhat nekünk életet a bűnösökként megérdemelt halál helyett.

Csodáljuk-e mi ezért Istent, és értékeli-e Őt? Örvendünk-e megbocsátásának?

Az 1 Korintus 13-ból tökéletes képet nyerünk Isten szeretetét illetően, és így minket is eltölt a tisztelet és a vágy, hogy ilyenekké váljunk.

De lehetséges-e nekünk, bűnös és önző emberi lényeknek ily tökéletes módon szeretni?

Ha igényeljük, ha szívből óhajtunk betelni e mélységes szeretettel, akkor Ő teljesíteni fogja kérésünket.

Igen, mert az Ő ígéretei bátorítanak minket:

„... minden lehetséges a hívőnek.” (Márk 9:23)

„Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít.” (Filippi 4:13)

Kérjük hát kitartóan a Szentlélek erejét, hogy munkálkodjon bennünk és érettünk, tudván azt, hogy mind a jóra való indíttatás, mind annak kivitelezése Őtől származik.

„Mert Isten az, aki munkálja bennetek mind az akarást, mind a munkálást jó kedvéből.” (Filippi 2:13)

Fejes Lajos Sándor, nyugdíjas testnevelő tanár, Bánffyhungyad

(Folytatjuk)

Kilátás Kettesdre

ni, újra meg újra bizalmat előlegezni.

A **most** szó a jelen állapotunkra irányítja figyelmünket. Ráébreszt arra, hogy itt egy aktuális és reális helyzetről van szó, arról, hogy e hármas, Istentől származó valóság – a hit, remény, szeretet – most és mindörökké megmarad, azaz létezni fog.

Megmarad – de kinek a szívében? Más szóval: milyen szívben?

A válasz ugyancsak a Szentírásban található: az újjászületett szívben, mely Isten

„Ha lehetséges, amennyire rajtatok áll, minnden emberrel békeségesen éljete.” (Róma 12:18)

Legnagyobb – a szeretet. De miért? Azért, mert maga Isten is a végtelen szeretettel azonosítja magát.

„Az Isten szeretet.” (1 János 4:16)

Isten örökkévaló. Ő mindent félretesz és elfelejt. Ő hisz az újrakezdésben, és minket is megajándékozik e hittel.

Halál helyett örök élet

Az Emberfia golgotai áldozat

Hirdetés

Már készül az új terem

Kedves gyerekek, szülők és nagyszülők!

Jövő év ősztől egy **új magyar nyelvű előkészítő osztályt** szeretnénk indítani Kolozsváron, a Monostor negyed dél-keleti részében, a volt Olimpia bevásárló központ mellett, a Maranatha keresztény líceum épületében.

Szeretettel várjuk az érdeklődőket, beiratkozókat. Bármikor hívhatnak!

Vigh Melinda tanítónő, tel. **0745 566 707**.

E-mail cím: szabo.melinda11@yahoo.com

Pontos cím: str. Câmpului nr. Micro II/2 (a volt 8-as/Energetikai líceum területén, ma Edmond Nicolau technológiai líceum – alsó bejárat)

Eddigi tanítványaimmal

Sírdetés

A Cuza Vodă (Postakert) utca 16 szám alatti „**Schwarz Music**” zeneboltban klasszikus, modern és ugyanakkor egzotikus hangszerek is kaphatók, minden hozzávalóval. Sok kedves és ajándéknak illő, zenés motívumú tárggyal is szolgálhatunk.

Várjuk a kedves érdeklődőket az említett címen, vagy hívhatnak a **0742 397 235** telefonszámon (Vincze Attila). A Facebookon is megtalálhatók vagyunk, ugyancsak a *Schwartz Music* címen.

Kedves Olvasók!

Lapunk további nyomtatása érdekében szívesen fogadjuk támogatásukat, melyet a lap kézbesítésekor lapterjesztőinknek nyújthatnak át. A lap minimális előállítási önköltsége egy évre, azaz a 2017 május – 2018 április időszakra **20 lej**.

Ugyanakkor köszönjük az eddigi hozzájárulásokat. Áldás, békesség mindenkinek!

Nádasdaróci faragott kiskapu

Kalotaszeg: Nádasmente: Kisbács, Szucság, Méra, Vista, Türe, Mákó, Bogártelke, Daróc, Inaktelke, Egeres-Gyártelep, Egeres-falu, Jegeny. **Peremvidék:** Kajántó és Györgyfalva. **Havasalja és környéke:** Szászfenes, Magyarlóna, Magyarfenes, Tordaszentlászló, Léta, Gyalu, Magyarkapus, Kiskapus, Gyerővásárhely. **Felszeg:** Gyerőmonostor, Körösfő, Sárvasár, Nyárszó, Bánffyhunad, Kalotadamos, Jákótelke, Magyarvalkó, Kalotaszentkirály, Magyarókerke. **Alszeg (Almás völgye):** Ketesd, Bikal, Zsobok, Sztána, Farnas, Kispetri, Nagypetri, Váralmás, Bábon, Középlak, Zsombor.

Kalotaszeg Reménye

Szerkesztő: **Jancsó Erik**

E-mail:

kalotaszegremenye@gmail.com

Minden eddigi lapszám elolvasható és ingyenesen letölthető a

www.kalotaszegremenye.ro honlapról.

Tel: **0749 021 935**

Postacím: 400 107 Cluj-Napoca (Kolozsvár), str. Cuza Vodă (Postakert utca) nr. 12 (szám)

Bankszámla: Asociația „Pro Scriptura”. Conturi Banca Transilvania: RO 72 BTRL RON CRT 0383 906 901 (lejben), RO 22 BTRL EUR CRT 0383 906 901 (euróban).

ISSN/ISSN-L: 2501-3041

Készült: a *Viața și Sănătate* Kiadó nyomdájában (Cernica út 101, Pantelimon, Ilfov megye)

A *Kalotaszeg Reménye* egy magánkezdemenyezésű havilap, amelynek révén az élet különböző területeit szeretnénk megvilágítani a Szentírás által, ez utóbbi jobb megismerésével együtt, kiemelve egyúttal Kalotaszeg keresztényi és szellemi értékeit is (templomok, tájak, reprezentatív épületek, Istent dicsőítő irodalmi alkotások, stb). Ugyanakkor, mivel az *Igemagyarázatok a szerkesztő és a szerzők személyes meglátását tükrözik*, bizonyos tekintetben különbözhetnek egyik vagy másik történelmi Egyház vagy egyéb felekezetek álláspontjától.

Bármikor szeretettel várjuk visszajelzéseiket, megjegyzéseiket és kéréseiket telefonhívás, SMS, e-mail avagy postai levél útján, a fenti címen. Levél esetén a borítékra kérjük írják rá:

Kalotaszeg Reménye

Ha másképpen nem jelöljük, akkor a Bibliai idézetek a *Károli Gáspár* fordításból valók.